

Halina Śledzik-Kamińska

Niedów, gm. Zgorzelec, woj.
jeleniogórskie

Informator Archeologiczny : badania 21, 164-165

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

południowo-zachodniej i południowo-wschodniej. Zabytki te znajdowały się w granicach nasypu współczesnego. Natomiast fragmenty ceramiki trzcinieckiej występowały na różnych głębokościach w całej kwaterze nałożonej na badany kurhan. Zarejestrowana ceramika wczesnośredniowieczna pochodziła z dwóch naczyń, posiadała domieszkę piasku. Udało się zrekonstruować ich fragmenty. Jedno z nich posiada zdobienia w postaci szerokich, poziomych żłobków na górnej części brzośca. Naczynie te datowano wstępnie na IX w.

Kurhan nr 35, Przed badaniami jego wysokość wynosiła ok. 50 cm, średnice natomiast sięgały do 9 m. Nasyt posiadał owalny, prawie kolisty zarys, a na jego obwodzie wyraźnie zaznaczało się rowkowane zagłębienie. Wczesnośredniowieczny materiał ceramiczny i przepalone kości zarejestrowano w obrębie nasypu pierwotnego do głębokości 30 cm. Poniżej występował jedynie nieliczny materiał zaliczony do kultury trzcinieckiej. Podstawę kurhanu zarejestrowano na głębokości 60 cm. Pierwotny zarys nasypu posiadał kształt zbliżony do prostokąta, a jego narożniki w części północnej były zaokrąglone, natomiast część południowa była prawie owalna. Nasyt kurhanu ograniczała rowkowana jama w kształcie odwróconej litery "U" od strony zachodniej, północnej i wschodniej. Jest ona dość szeroka, sięgając miejscami 2,5-3 m, a głębokość dochodzi do 60-67 cm. Jama ta posiadała wypełnisko o prawie czarnym zabarwieniu. Pierwotnie nasyt kurhanu posiadał średnicę około 8 m po linii N-S i 6 m po linii W-E. Stoki nasypu były strome, jedynie od południa był on łagodny, tworząc pochylą rampę. Z kurhanu tego pochodzą skupiska ceramiki należąca do dwóch naczyń wczesnośredniowiecznych, z których jedno udało się zrekonstruować. Na tej podstawie obiekt ten można datować wstępnie na VII/VIII w.

Po zakończeniu badań wykopaliskowych przystąpiono do rekonstrukcji kurhanów w zarysach pierwotnych. Nowo powstałe nasypy obłożono darnią celem zabezpieczenia przed rozsunięciem.

Po przebadaniu na tym stanowisku najbardziej zagrożonych zniszczeniem kurhanów zakończono wstępny etap rozpoznania tego cmentarzyska pod względem kulturowym i chronologicznym. Nie przewiduje się w najbliższej przyszłości kontynuacji badań na tym stanowisku.

NIEDŃ, gm. Zgorzelec
wój. jeleniogórskie

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr Halina Śledzik-Kamińska. Finansował NDAK we Wrocławiu. Czwarty sezon badań. Grodzisko nr 1 /IX-XI w./.

Kontynuowano badania zabudowy na wschodnim odcinku majdanu /wykop I/87/ oraz przywala. Pod próchnicą miąższości 0,30 m oraz kamieniami pochodzącymi z rozsypania wału odkryto zarys budynku o kształcie czworobocznym /nr 8/. Wymiary budynku: 3,5 x 3,0 m, wzniesiony był w konstrukcji zrębowej, osią dłuższą skierowany po linii wschód-zachód. Podłoga znajdowała się na podkładzie z kamieni lub też stanowiły ją tylko kamienie o wielkości: 0,10 x 0,10 x 0,15 m do 0,15 x 0,20 x 0,30 m ułożone dość ściśle jeden przy drugim. Nie noszą one śladów spieczenia i przepalenia. Między kamieniami zalegała próchnica kilkucentymetrowej miąższości. Inwentarz stanowia fragmenty naczyń górą obtaczanych, kości zwierzęce, 3 noże z żelaza, 1 ucho wiadra, 2 oseeki z kamienia, 1 sztydo kościane.

Przy południowym odcinku wału został zbudowany budynek nr 7, także na planie prostokąta, o wymiarach: 4,60 x 2,00 m /częściowo wchodzi pod krawędź wykopu/. Ośią dłuższą skierowany był po linii wschód-zachód. Powierzchnię użytkową budynku stanowił bruk kamienny, ułożony z kamieni o wielkości: 0,08 x 0,10 x 0,11 m do 0,10 x 0,20 x 0,30 m. Między kamieniami zalegała próchnica o miąższości 0,20 m., w części zachodniej budynku w niecce średnicy 1,0 m mieściło się palenisko z kamieni, obecnie spękanych, a leżących w miale z węgli drzewnych. Inwentarz obiektu stanowi ceramika obtaczana w partii przykrawędznej, kości zwierzęce oraz 1 oseeka z kamienia.

W zachodniej części majdanu odkryto wykutą w skalistym podłożu czworoboczną cysternę /obiekt nr 3 a/, w rzucie poziomym o kształcie czworobocznym, o wymiarach: 5 m po osi południe-północ, po osi wschód-zachód 4,0 m. Na ścianie północnej zachowana jest "odsadzka", stanowiąca pozostałość najprawdopodobniej związaną z poszerzeniem obiektu przez skuwanie skały. W przydatnej części, pośrodku

na powierzchni 1 m^2 widoczny jest zachowany w skale wręb zagłębiony do 0,20 m, głębokość cysterny od stropu calca wynosi około 1,6 m. Na wysokości odsadzki, w narożnikach obiektu stwierdzono obecność 5 zagłębień wykutych w skale. Ich średnica wynosi od 0,26-0,35 m, głębokość do 0,20 m.

W partii przydennej cysterny zasypisko stanowiła glina barwy żółtawej z pojedynczymi węgielkami drzewnymi oraz grudkami polipy, wyeksplorowano w niej 4 fragmenty naczyń glinianych.

Na podgrodziu w części północno-wschodniej, w naturalnym zagłębieniu terenu, została zbudowana studnia. Cembrowinę studni wykonano częściowo z ciosów wielkości: $0,19 \times 0,15 \times 0,13 \text{ m}$; $0,22 \times 0,12 \times 0,15 \text{ m}$ i z kamieni nieregularnych fragmentarycznie obrabianych o wymiarach: $0,37 \times 0,25 \times 0,23 \text{ m}$ łączonych na sucho - bez zaprawy. Średnica studni wynosi 1,0 - 1,05 m, a głębokość 2,0 m. W południowej części cembrowiny, w partii przydennej wmontowana była drewniana półkolistą rynienka, o średnicy 0,30 m, zachowana długość wynosi 0,40 m. Dno studni stanowi lita skała. W warstwie zasypiskowej z dna studni wyeksplorowano 2 skorupy średniowieczne, zaś ze ścianki północnej z gliny zalegającej między kamieniami wyeksplorowano 2 fragmenty naczyńa za starszej fazy wczesnego średniowiecza. Studnia oraz zagłębienia przy niej występujące są wypełnione wodą.

Wykop II/B7, wał południowy okalający gród, został zbudowany od początku do końca w sposób sztuczny, na zboczu południowym wzniesienia.

Wał starszy zbudowany został w konstrukcji przekładkowej, o szerokości u podstawy 3,00-3,30 m. Drewniane belki układano poprzecznie do biegu wału, zalegały one w 4 lub 5 poziomach przesypanych żwirem z gliną. W partii czoła wału widoczne były odcinki belek ułożone wzdłuż jego biegu. Pozostały po nich tylko smugi spalenizny, zaś żwir z gliną został spieczony na kolor czerwony i ciemny.

Wał młodszy odcinka południowego zbudowano w postaci muru kamiennego o szerokości u podstawy 1,50-1,60 m. Czoło muru wzmocniono belką wzdłużną, którą od strony zewnętrznej otaczały bloki skalne wielkości: $0,53 \times 0,50 \times 0,14 \text{ m}$ do $0,60 \times 0,50 \times 0,20 \text{ m}$. Przestrzenie między kamieniami muru wypełniane były żwirem i zwistrzaliną skalną. Bezpośrednio do muru wału przylegała zabudowa. Zachowały się przepalone deski podłogi o zachowanej długości 1,00-1,50 m i leżąca nad nimi polapa. Między deskami podłogi zalegała warstwa kulturowa w postaci próchnicy. W pobliżu przepalonych podłogi zaobserwowano obecność 3 wgłębień po śtopach, wykutych w skale. Średnica wynosi 0,25-0,35m, wysokość od 0,20-0,40 m.

Wykop I/87 Przy zachodnim odcinku wału obronnego, na wysokości jego wewnętrznego rozsypania odkryto odcinek muru z kamienia układanego na glinie. Długość odkrytego odcinka wynosi 4,0 m /nie jest całkowita/, zaś szerokość 2,0 m. Od strony północnej widoczne jest dość regularne lico zewnętrzne od strony południowej lico wewnętrzne jest nieregularne, przylegają do niego luźno ułożone kamienie tworzące rodzaj bruku kamiennego. W warstwie pogorzaliskowej przy wewnętrznym licu wyeksplorowano wyżarzoną radlicę tulejkowatą oraz nóż z żelaza.

Materiały źródłowe i dokumentacja znajdują się na czas opracowania w WOAK-u we Wrocławiu, a następnie zostaną przekazane do WKZ w Jeleniej Górze.

Badania będą kontynuowane.

NOSOCICE, gm. Głogów
woj. legnickie
Stanowisko 18

patrz
neolit

NOWA-SŁUPIA - Łazy
woj. kieleckie
Stanowisko 7

patrz
okres wpływów rzymskich